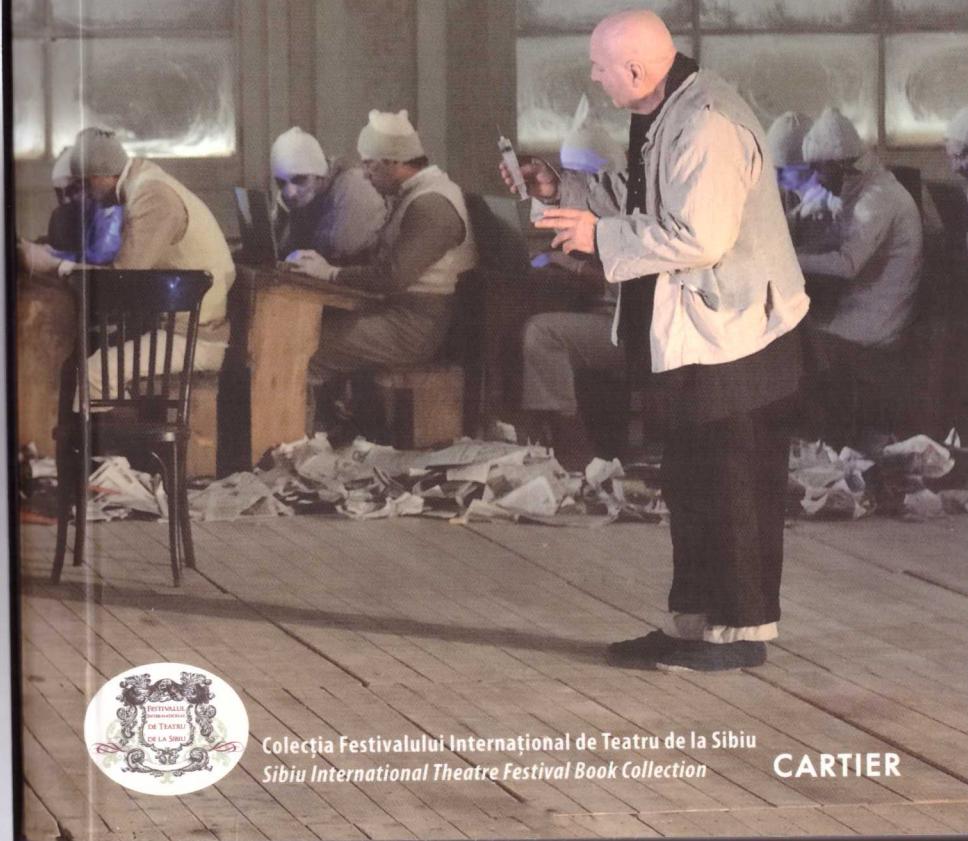

**Noi practici
în artele
spectacolului
din Europa
de Est**

*New Performing
Arts Practices
in Eastern
Europe*

Colecția Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu
Sibiu International Theatre Festival Book Collection

CARTIER

Teatrul ca dezbatere socială

Interviu cu **Michal DITTE** (scriitor și dramaturg la Teatrul Pôtoň, Slovacia) și **Iveta Ditte JURČOVÁ** (directoarea Teatrului Pôtoň)

Dária F. FEHÉROVÁ

Teatrul Pôtoň a fost înființat în anul 2000 ca un teatru independent de către regizoarea Iveta Jurčová și autorul și dramaturgul Michal DITTE. Teatrul funcționează în mod intenționat în afara capitalei, dar în interiorul geografic al țării (localitatea Bátovce). Munca lor se axează pe prezentarea de texte contemporane într-o montare modernă, folosind poezia și metafore cu tendințe spre umor, exagerare, grotesc și caricatură.

Spectacolele Teatrului Pôtoň sunt prezentate în mod regulat la Festivalul de Dramaturgie Contemporană Nová Dráma/Noua Drama din Bratislava și la Festivalul Internațional Divadelná Nitra. Au primit nominalizări în mai multe ediții ale Concursului Național de Teatru DOSKY și numeroase premii la festivaluri din străinătate.

Teatrul Pôtoň a dezvoltat, de asemenea, un program de educație progresivă pentru public și profesioniști din artele spectacolului. El încearcă să aducă artele și teatrul mai aproape de studenți și tineri, folosind metode atractive și interactive. Pôtoň organizează, de asemenea, proiecte pentru profesioniștii de teatru, sub formă de ateliere de lucru (de mișcare, teatru fizic, voce, scris). Această muncă intensivă a condus la înființarea Centrului pentru Artă și Cultură, care a devenit o parte a Teatrului Pôtoň în 2008.

În ultimele voastre spectacole, ați fost inspirați de lumea care vă-nconjoară. Cum ați ajuns la decizia de a scrie și de a pune în scenă texte despre lumea în care trăiți într-un mod cât se poate de punctual și actual? În primă fază, mesajul este unul specific, și capătă un caracter general odată cu al doilea și al treilea strat al spectacolului, dacă inspirația vine de la un aspect particular al observațiilor voastre. Cum ați ajuns la această etapă?

Michal: Motivele principale au fost legate de spectacolul *Terra Granus*¹. Am avut ideea să mergem în această direcție după ce am văzut

în spectacolul lui Viliam Dočolomanský, *Sclavi/Cântecul unui emigrant*, la Praga. Ne-am gândit că am putea să lucrăm și noi în acest fel: să călătorim, să ne documentăm și să construim un spectacol despre contextul slovac. Aceasta a fost prima idee, legată de aspectul formal. A doua etapă a fost să ne gândim la tema spectacolului. „Acasă” a fost tema la care ne-am gândit, deoarece în orașul Levice, unde lucram pe săptămâni, eram ca niște străini, ca niște imigranți. Lucram în Levice de patru sau cinci ani, dar nu eram de loc de acolo și nici nu ne simțeam să facând parte din mediul acela. Așa că am discutat despre sentimentele noastre, despre ce însemna locul acela pentru noi, întrebându-ne unde o să fie sau ar putea să fie casa noastră. Astfel, tema a fost cea care mi-a găsit pe noi, ceva care a apărut din sentimentele noastre de rătăciere. Pornind de aici, am început să căutăm ceva similar în jurul nostru. Am primit multe informații de la un etnolog de la Muzeul Tekov. Ea mi-a vorbit despre câteva subiecte interesante din zona Levice: strămutarea locuitorilor cehoslovaci în urma decretelor președintelui Beneš² și problemele legate de construirea unei centrale energetice în satul Mochovce³. Toate astea ne-au adus și mai aproape de tema noastră. Asta e povestea căutării subiectului pentru *Terra Granus*.

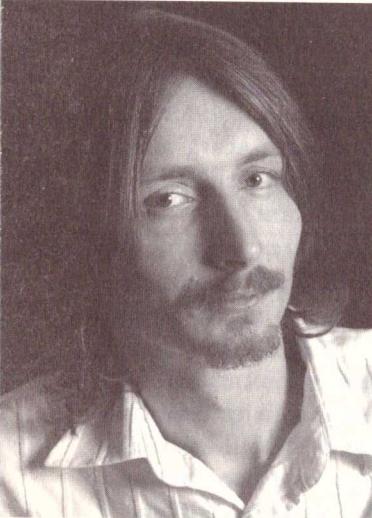
Iveta: Când am făcut *Sărăcie* (*Psota*) sau *Tărâmul pajiștilor necosite* (*Krajina nepokosených lúk*), nu am pornit de la ceva anume, de la o temă precisă. Mediul din jurul nostru este atât de ofertant, încât ajungi să te impeli foarte mult fără să te străduiești. Nu-mi aduc în minte un moment anume când am decis că nu vom face documentarea în Franța sau Spania, ci aici. Dar știu că, după *Sărăcie*, ne-am dat seama că asta e soluția potrivită pentru noi. Pentru că acele lucruri pe care le poți identifica în contextul tău local devin dintr-o dată valabile și pentru contextul global. Suntem conștienți de unicitatea microuniversului nostru și îl folosim tocmai cu acest scop.

Tărâmul pajiștilor necosite avea alte surse.

Michal: Da, dar parțial are un punct de pornire similar. S-a suprapus cu programul Košice – Capitală Culturală Europeană 2013. Am

decretele Președintelui Republicii sau decretele Beneš reprezentau o serie de legi care, printre altele, vizau statutul etnicilor maghiari sau germani din Cehoslovacia și care au dus la ridicarea cetățeniei și exproprieri. Locuitorii satului au fost mutați, iar satul a fost distrus pentru a fi construită în loc centrală energetică. Au mai rămas acolo doar o biserică barocă veche și un cimitir.

1 Tărâmul de lângă râul Hron.

Michal Ditte
Photo: Braňo Konečný

Iveta Ditte Jurčová
Photo: Braňo Konečný

petrecut trei ani făcând documentarea în suburbii, iar spectacolul trebuia să fie materializarea subiectelor găsite în timpul documentării.

Dar, în cele din urmă, am rugat pe cineva din afară, Miklós Forgács, să scrie piesa pentru noi. Era pentru prima oară când lucram cu un text care nu era de mine. Nu s-a folosit de documentarea noastră, am vorbit despre diverse teme și i-am dat libertate totală să scrie despre ce împotriva interesa în legătură cu Slovacia. Pentru noi a fost o răsturnare de abordare, i-am acordat posibilitatea cuiva care poate veni din perspectivă din afară, cineva care nu e alt de implicat. Ideea inițială era să folosim documentarea, dar povestile nu erau atât de complexe, profunde sau puternice pentru a putea fi folosite.

Folosiți o perspectivă satirică, deși vorbiți despre lucruri foarte serioase, precum lipsa unui cămin, săracie, identitate, toate acestea, descrise din mai multe perspective (materială, spirituală). De cele mai multe ori, oamenii râd cu poftă la spectacolele voastre, deși imaginea creată de voi e foarte tristă. Este acesta rezultatul cooperării voastre mutuale, rezultatul relației creative dintre un regizor și un dramaturg? Ati încercat vreodată să fiți serioși pe scenă? Este o coincidență că, până la urmă, ați transformat performance-ul în tragicomedie și satiră?

Iveta: Cred că e ceva natural pentru noi. Adică, ce sens are să plângi pe scenă, când tema în sine stârnește plânsul? Si cred că e mult mai amuzantă datorită

lărimilor. Depinde tot timpul de public, dacă empatizează sau nu. Nu cu mult timp în urmă, în timpul spectacolului *Tărâmul pajiştilor necosite*, toată lumea stătea împietrită. Când am început discuția de după spectacol, nimeni nu voia să zică nimic. Dar după aceea, a venit un bărbat la mine și mi-a spus: „Știi, am vrut foarte mult să râd, dar n-am putut, fiindcă dialogul era mult prea serios și n-am vrut să par neșmitit...”. Pentru mine, râsul e ceva firesc. În viața mea personală, am de asemenea un simț al umorului negru.

Michal: Criticii ne spun că e păcat că nu folosim materialul documentar în stare brută, dar noi îl modificăm și îl exagerăm în mod intenționat. Spre exemplu, am legat două situații: povestea unei femei, care a plâns din cauza unui copac, un măr care a fost tăiat, și povestea unui bărbat, care a zis că ar fi preferat să tăie prunul decât să culeagă prunele. Deci, avem aici două povești contradictorii, una nostalgică și una pragmatică. Când le pui una lângă alta, obții o hiperbolă absurdă pentru cineva și melancolie pentru altcineva.

De obicei, vă scrieți singuri texte. V-ați gândit vreodată să puneti în scenă o piesă străină?⁴

Iveta: Nu, nu acum. Avem propriul nostru dramaturg în teatru.

Deci puteți spune că funcționați ca o comunitate?

Iveta: Pentru o anumă perioadă de timp, cât lucrăm la un spectacol, alcătuim o comunitate. Noi nu avem un program fix de repetiții, nu lucrăm de la 9.00 la 17.00. Lucrăm intens de dimineață până seara, actorii rămân peste noapte și ne petrecem timpul liber împreună. Astfel, echipa care lucrează la proiect formează o comunitate temporară. Dar nu suntem o comunitate în general. Depinde de la caz la caz, pentru că lucrăm cu oameni diferiți.

Și ce se întâmplă cu cei din afara grupului, mă refer la publicul din satul Bátovce? Voi reprezentați un punct de întâlnire pentru ei?

Iveta: Nu, e foarte dificil acolo. E un sat în care nu au loc evenimente culturale: nu există niciun grup de folclor, niciun teatru de

În trecut, Teatrul Pôtoň a pus în scenă *Macbeth*, însă într-o variantă rescrisă de Michal Ditte sub titlul *Shake ShakespeRe Macbeth*, și *Nevesta hôl* (*Mountain Bride*), o adaptare a unei proze slovace contemporane de František Švanetr. Celelalte spectacole sunt, în general, bazate pe piesele lui Michal Ditte.

amatori, club al pensionarilor, Crucea Roșie... E un sat gol. E greu pentru noi să comunicăm cu ei, iar ei vin la teatru foarte rar. Au rețineri când vine vorba să intre în clădire. Sunt câțiva care păstrează legătura cu noi, dar pot să-i numeri pe degetele de la o mână.

E foarte ciudat, fiindcă s-ar putea crede că voi sunteți cu totul integrați în Bátovce. Lucreți acolo, trăiți acolo, e un sat foarte mic, cu 1.100 de locuitori, aşa că presupun că se poate forma o comunitate împreună cu ei, mai ales că lumea din afară vă vizitează rar.

Iveta: Lumea din afară vine mai des aici decât o fac oamenii din Bátovce. La toate spectacolele și evenimentele. Oamenii vin de pe tot din Slovacia, dar nu din Bátovce.

Michal: Când am avut premiera internațională a proiectului *Equinox*, erau zece oameni din Bátovce, deși ar fi trebuit să vină mai mulți să-i vadă pe mexicani, de vreme ce nu mai văzuseră ceva atât de exotic niciodată. Dar publicul era format din specialiști din străinătate interesați de proiectul în care erau implicați francezi, mexicani, maghiari și Teatrul Pôtoň. Trebuie să facem față competiției în contextul întregii țări. Nu doar să-i atragem pe cei din sat, ci pe toată lumea.

Locuitorii din Bátovce n-au fost probabil niciodată la teatru. În acest context, care e reacția lor față de ceea ce faceți? Pentru că voi nu faceți un tip de teatru clasic, adresat unor spectatori care vor să se relateze după muncă.

Michal: Depinde. După premiera cu *Sărăcie*, m-am întâlnit cu o casieră la magazinul unde îmi făceam cumpărăturile, caseiră care a început să plângă. Mi-a spus: „Spectacolul asta e despre noi”. La celălalt spectacol, *Tărâmul pajiștilor necosite*, se uitau cu suspiciune, pentru că acolo nu exista o poveste, e posibil să nu fi fost aşa de ușor de înțeles. Dar *Sărăcie* a avut succes. Aici exista o poveste, existau personaje și o situație clară, și, deși erau șocați, au înțeles. Le-a plăcut decorul, mai ales peretele format din frigidere, care li s-a părut extraordinar. Dar cred că ne văd ca pe niște animale exotice. Ei nu înțeleg cum de putem noi să lucrăm aici și cum putem să ne întreținem, mai ales că lucrăm tot anul în teatru, zi de zi, iar biletele nu ne ajung pentru a ne acoperi cheltuielile, aşa că li se pare că suntem nebuni.

Iveta: Cel puțin, s-au obișnuit să audă vorbindu-se alte limbi în jurul lor. Când îi văd pe unii dintre străini mergând prin sat, își dau seă-

ma că sunt de la teatru. Iar artiștii pe care îi găzduim la Bátovce sunt, de obicei, foarte fericiți cu publicul de aici. Fiindcă spectatorii „noștri”, cei din Bátovce, care au trecut podul și care au decis să vină la teatrul nostru și care au văzut multe ciudătenii aici, sunt foarte sensibili.

Există vreo reacție din partea specialiștilor?

Michal: Ideea e că, atât timp cât spectacolele noastre nu sunt prezentate la festivaluri în țară, nimeni nu va ști despre ele. Criticii nu vin aici. Dacă vine vreun specialist aici, e de obicei un prieten, care vrea să știe ce facem și care vrea să ne sprijine. Dacă *Sărăcie* n-ar fi fost invitat la festivalul nostru național, nimeni n-ar fi știut despre el. Asta e tragedia teatrului slovac, în mod special a celui independent. Dacă nu mergi la festivaluri, nimeni n-o să afle despre tine. Nici măcar un turneu în Bratislava nu garantează faptul că vor veni criticii să te vadă. Cu toate astea, sunt foarte fericiți să fiu în Bátovce, viața e diferită aici. Mai ales când ii văd pe colegii mei din Bratislava, cum trebuie să se descurce cu oamenii din regiunea autoguvernată, cum trebuie să schimbe locațiile, cu toate că unii n-au spații deloc, fiindcă orașul are planuri cu fiecare clădire...

Iveta: Cred că, în privința contactelor, e mai bine să stai în Bratislava. Aici suntem puțin cam izolați, nu ne întâlnim cu cei din comunitatea teatrală și intelectuală. Pe de altă parte, nu e nimic eroic în faptul că noi stăm aici în Bátovce. Dar are multe părți pozitive. E un avantaj să fii „exotic”.

Voi conduceți Centrul de Artă și Cultură din Bátovce, în aceeași clădire în care se află Teatrul Pôtoň. Programul include și alte activități (ateliere, filme, concerte). Care e prioritarea voastră?

Iveta: Suntem oameni de teatru, deci tot ceea ce facem, fiecare activitate din Centrul de Artă și Cultură, e legată întotdeauna de teatru.

Michal: Acum încercăm să reducem numărul altor activități și ale producțiilor din afară.

Ne-am decis să ne concentrăm pe producțiile noastre, împreună cu activități pentru public. Decât să aducem lucruri de care n-au nevoie și pe care nu li le putem explica, cum ar fi arta vizuală contemporană, mai bine le arătăm spectacolele noastre, pentru că ele au o componentă interdisciplinară. Sunt însoțite de discuții cu specialiști,

activități pentru elevi de liceu și universități... Nu e doar o vizită la teatru, e și o discuție socială.

Ați lucrat în diverse teatre profesioniste, care e diferența dintre a lucra în teatrul vostru și în teatre regionale, subvenționate de stat?

Iveta: Acolo folosești o singură perspectivă. În Pôtoň, trebuie să ai de-a face întotdeauna cu contextul: *de unde ești, de ce faci ceea ce faci, pentru cine o faci, de ce alegi o temă anume*. Te ocupi de mânăcarea actorilor și a invitaților și faci toată treaba producătorului. E un complex de activități. Câteodată te limitează, fiindcă nu te poți concentra asupra unui singur lucru. Uneori, nu mă simt îndeajuns de pregătit ca regizor pe cât aş vrea, pentru că trebuie să stabilesc cine gătește prânzul sau cum vom face cumpărăturile împreună. Dar de aici se naște legătura strânsă și unică dintre oameni. Ceea ce lipsește, dar asta e o experiență pe care o întâlnesc peste tot, sunt banii. Aș vrea să am cât mai mulți bani, astfel încât să nu mai fiu nevoită să improvizez cu resursele pe care le am acum și să pot face ceea ce vreau cu adevărat. În teatrele obișnuite, ai de-a face cu probleme instituționale. Ne cer uneori să facem un experiment într-un teatru de repertoriu. De regulă, ceva ce nu s-a mai făcut în acel teatru, iar noi suntem chemați ca reprezentanți ai *trendurilor* teatrale contemporane. Dar teatrul, actorii, publicul, ei nu sunt pregătiți pentru așa ceva. În schimb, aceste teatre ne pun la dispoziție actori buni, experiența, pe care nu-i avem, de obicei, la Pôtoň. Aici lucrăm cu începători, cu studenți, care, după câțiva ani în care capătă experiență, fug către un teatru instituțional pentru un salariu normal.

Traducere din limba engleză de Ionuț Sociu

Theatre As Social Dialog

Characters:

Michal: Michal DITTE, playwright and dramaturge of Theatre Pôtoň

Iveta: Iveta Ditte JURČOVÁ, director of Theatre Pôtoň

Dária F. FEHÉROVÁ

Theatre Pôtoň was founded in 2000 as an independent theatre by director Iveta Jurčová and dramaturge and playwright Michal Ditte. It intentionally works outside of the capital city, but in the geographical middle of the country (in the village Bátovce). Their work focuses on presenting contemporary texts in modern staging, using poetry and metaphors connected with humour, exaggeration, grotesque and caricature.

Performances of the Theatre Pôtoň are regularly presented at the Festival of Contemporary Drama Nová dráma/New Drama in Bratislava and at the International Festival Divadelná Nitra. They were nominated a number of times in the national theatre competition DOSKY and received several awards at festivals abroad.

Apart from working on their projects, Theatre Pôtoň offers progressive forms of education for audience and professional creators. They try to bring arts and theatre closer to students and young people, using attractive and interactive methods. Pôtoň also prepares projects for theatre professionals in the form of workshops (movement, physical theatre, voice, and writing). This intensive work led to the founding of the Centre for Arts and Creativity, which became part of Theatre Pôtoň in 2008.

In your latest performances, you work with the world around you, with the milieu you live in. How did you come to this idea? How did you come to the decision to write and perform about the world around you in a very characteristic, concrete way? The message is very specific and becomes general in the second or third layer of the performance, but the inspiration comes from a very small, particular spot of your observations. What led you to the idea to use the world around you?

Michal: The reasons easiest to be named here concern the performance *Terra Granus*¹. We had the idea to go this way after seeing Vi-

¹ Latin, translated as *The Land by the River Hron*.

liam Dočolomanský's performance *SCLAVI/The Song of an Emigrant* in Prague. We thought that we could work the same way, too: travel, do some research and develop a performance about the Slovak milieu. So this was the first idea, the formal idea in doing such performance. The second part was thinking about the theme. We came up with the theme of home, because in the town of Levice, where we worked back then, we were some kind of newcomers, or immigrants. We had worked in Levice for four or five years but we were not from there nor feeling at home there. So we discussed our feelings, if we were or weren't at home there, or where our home will be/could be. So the theme of home came directly from us, from our feelings of being lost. Based on this, we started to look for something similar around us. We received a lot of advice from an ethnologist at the Tekov Museum, she pointed out several interesting topics from the area of Levice: resettling of the Czechoslovak inhabitants based on the decrees of president Beneš² or the question of building the nuclear power plant in the village of Mochovce.³ All this only brought us closer to the theme of home, so the search for the theme for *Terra Granus* is easily traceable.

Iveta: In *Poverty* (*Psota*) or *The Land of Unscythed Meadows* (*Krajina nepokosených lúk*), we didn't look for a reason or anything specific before we made them. The inspiration around us is so great, that you get very much involved without even trying. I don't remember any specific moment when we said: Okay, we will not do the research in France, or Spain, let's do it here. But I know that after *Poverty* we realised that this was the right key for us. Because the things you are able to name and specify in our own local surroundings suddenly work also in a more general way and can be applied globally. We are aware of the rareness of our micro-world and we use it on purpose.

The Land of Unscythed Meadows had different sources.

Michal: Yes, but partially it has a similar base. It overlapped with the programme European Capital of Culture – Košice 2013. We spent

2 Decrees of the President of the Republic or Beneš decrees were a series of laws that, among other issues, dealt with the status of ethnic Hungarians and Germans in Czechoslovakia, resulting in them losing their citizenship and being expropriated.

3 The village inhabitants were relocated and the village was destroyed to make place for the power plant. A late baroque church and a cemetery are the only remaining structures.

three years there, doing research in the suburbs, and the performance was supposed to be the finale of the topics we opened during the research. But eventually we asked an extern, Miklós Forgács, to write the play for us. It was the first time I wasn't writing the play. He didn't use the research we collected, we talked about different topics and we gave him total freedom to write about what interested him regarding Slovakia. For us, it was reversed this time; we gave him the space as to someone who could have an outer view, who was not so much involved. The original idea was to use the research, but the stories were not complex, deep or strong enough to be used.

You use a very satirical perspective, even though you talk about very serious things, like homelessness, poverty, identity, all of them pictured on many layers (material, spiritual). People sometimes laugh loudly at your performances, although the picture you create is very sad. Is this something that emerges from your mutual cooperation, from your creative relationship as a director and a playwright/dramaturge? Did you ever try to be serious on stage? Is it a coincidence that you eventually turn the genre of the performance into tragicomedy or satire?

Iveta: I think it is very natural for us. I mean, what is the crying for, when the theme itself is so tearful? And I think it's more laughing through tears. And it always depends on the audience, whether they are sensitive to it or not. The other day, during the *Land of Unscythed Meadows*, everyone sat like frozen. When we opened the official talk after the performance, nobody wanted to say anything. But afterwards, one guy came to me and said: You know, I wanted so much to laugh, but I couldn't, because the dialogue was deadly serious and I didn't want to look like a jerk... For me, laughing is natural. In life, I think I have a sense of black humour as well.

Michal: Critics tell us that it's a pity we don't use the raw documentary material, but we shape it, we emphasize elements on purpose. For example, we connected two situations: a story of a lady who was crying about chopping up her apple tree and a story of a man who said they rather chopped up the plum tree than picked the plums. So there are two contradictory stories, one nostalgic and the other one pragmatic. When you connect them, you create a hyperbole out of absurdity and melancholy.

You usually write your own texts. Did you even think of staging a foreign play?⁴

Iveta: No, not now. We have our own playwright in the theatre.

So can you say you work as a community?

Iveta: For a certain amount of time, when we create a performance, we form a community. With us, it isn't a regular rehearsing time, with rehearsals from 9 am to 5 pm. We work intensively from morning until late at night, the actors stay and sleep over, we spend our free time together. So the team preparing the performance creates a community for a certain time. But we are not a community in general. We work with different actors, creators; it depends.

And what about the outside community, the audience in the village Bátovce? Are you a gathering point for them?

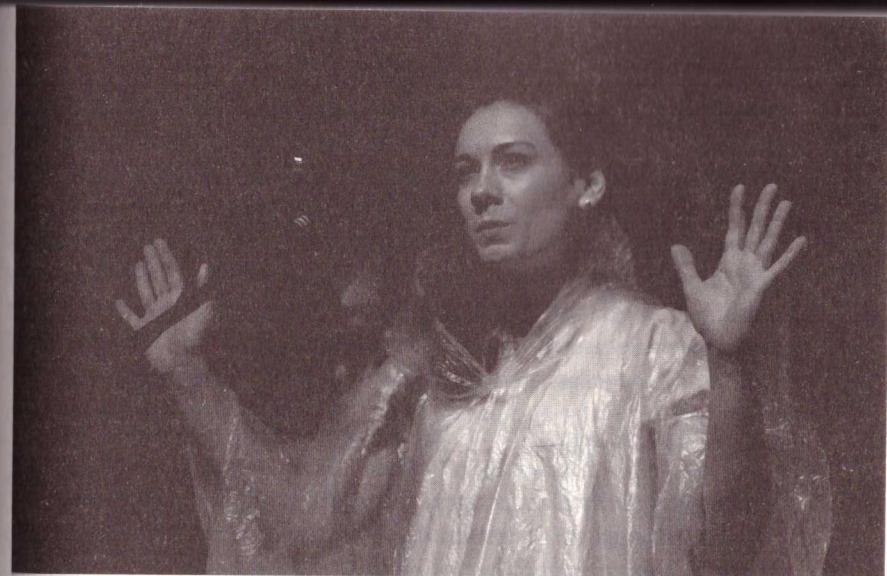
Iveta: No. It's very difficult there. It's a village without culture: no folklore group, no amateur theatre, no Red Cross, no seniors club... It's an empty village. It's hard for us to communicate with them and they hardly come to the theatre. They even have problems entering the building. There are a few who are in contact with us, but you can count them on one hand.

It's very strange, because one would expect you to be an integral part of Bátovce. You work there, live there, it's a very small village, with 1.100 inhabitants, so I'd suppose you create a community with them and the outside world rarely visits you.

Iveta: The outside world comes to us more often than the people from Bátovce, to all the performances and other programmes. People come from all over Slovakia, but not from Bátovce.

Michal: When we had a premiere in the framework of the international project Equinox, there were ten people from Bátovce, even though they should have come and see the Mexicans, as they've never

⁴ In the past, Theatre Pôtoň staged *Macbeth*, but rewritten by Michal Ditte into a play for three women, entitled *Shake ShakespeRe_Macbeth*; and *Nevesta hôľ* (*Mountain Bride*), an adaptation of a Slovak modern prose by František Švantner. Other performances were mostly based on Michal Ditte's plays.

Land of Unscythed Meadows, directed by Iveta Ditte Jurčová,
Theatre Pôtoň, Bátovce, 2013
Photos: Ľuboš Dobias

seen anything so exotic in their lives. But the audience consisted of professionals interested in a foreign project with Frenchmen, Mexicans, Hungarians and the Theatre Pôtoň. We have to be able to compete within the frame of the whole Slovakia. Not try to lure only the people from the village to us, but everyone.

The inhabitants of Bátovce probably have never ever been to the theatre. So what is their reaction to what you do? Because you are not a classical type of theatre, staging performances for people to have fun after work...

Michal: It depends. After the premiere of *Poverty*, the cashier in a grocery store where I was shopping started crying. She said: It was about us. They look at the *Land of Unscythed Meadows* with contempt, because there is no actual story, it may not be as easy to understand it. But *Poverty* was successful. There was a story, a clear situation, characters, so although they were shocked, they understood. They loved the set, they keep telling us that the wall made out of fridges was

awesome. But I think they see us as exotic animals. They are not able to understand how we can work there: all year, every day, we work in the theatre, how are we making a living? – the tickets are not enough to cover our expenses, so they think we are crazy.

Iveta: At least they got used to people speaking foreign languages. When they see some strangers walking around the village, they assume they go to the theatre. But the guest performances we invite to Bátovce are usually very happy with the audience. Because „our“ spectators, those from Bátovce, who crossed the bridge and decided to come to our theatre and have already seen many strange things there, they are very sensitive.

Do you get any reaction from the professionals?

Michal: The thing is that if our performances are not going to festivals here, nobody knows about it. The critics don't travel to us. If any professional comes to our theatre, it usually is a friend, who wants to know what we do and wants to support us. If *Poverty* hadn't been at our national showcase, no one would have known about it. That's the tragedy of Slovak theatre, especially the independent one. If you don't perform in a festival, no one knows about you. Even a guest performance in Bratislava is not a guarantee that critics will see us. And yet, I am very happy to be in Bátovce, the life is different here. When I see our colleagues from Bratislava, how they have to deal with the people from Self-Governing Region, they have to change the spaces, or do not have a space, because the city has plans for every building...

Iveta: I think that in terms of contacts, it's better to stay in Bratislava. We are a little isolated, we don't meet people in the theatre or intellectual community. On the other side, it isn't anything heroic for us to be in Bátovce. It brings many positive aspects. It's an advantage to be „exotic“.

You run the Centre for Arts and Culture in Bátovce, in the same building as Theatre Pôtoň. The programme is filled with other activities (workshops, films, concerts). What is the priority for you?

Iveta: We are „theatre people“, so everything we do goes through theatre. Every activity in the Centre for Arts and Culture always comes from the theatre.

Michal: Now we are trying to cut the programme of events from other fields and the imported productions. We decided to focus on our productions combined with audience engagement activities. Rather than bring things they don't really need or that we can't explain to them, like contemporary visual art. We show our stuff as much as possible, because they already contain the inter-disciplinary view. Our stuff always involves discussions with specialists, activities for high schools and college students... So we go towards the audience. It's not just a visit to the theatre but a social dialogue.

You've worked in various professional theatres, what is the difference between working in your theatre and in a regional, subsidised theatre?

Iveta: There, you have only one perspective. In Pôtoň, you always have to deal with the context: where you are from, why you do it, why you choose the topic, who is it for... You cater the actors, the guests, you take on the whole producing work. It is a complex set of activities. Sometimes it limits you, you can't really focus on one thing. Sometimes, as a director, I am not as prepared as I want to be, because I have to decide who cooks lunch or how we do the grocery shopping. But that brings a unique connection between people. What lacks, but that is my experience everywhere, is money. I would like to have as much money as possible so that I can do what I really want and not only improvise with the resources I have now. In regular theatres, you deal with the institutional problems. They've asked us to prepare an experiment in a regular repertory theatre. It is always something that's never been done before in that particular theatre, we would be there to demonstrate the contemporary trends in theatre. But the theatre is not ready for that, neither the institution, nor the actors, nor the audience. But these theatres offer us good, experienced actors, which we can't usually have in Pôtoň. We work with beginners, with students, who after a few years of experience run in the institutional theatre for a regular salary.

Noi practici în artele
spectacolului din Europa de Est

*New Performing Arts Practices in
Eastern Europe*

Editată de / Edited by
Iulia POPOVICI

•
Colecție coordonată de / Collection coordinated by
Ioana MĂLĂU

CARTIER